

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2

DOM
2013-09-30
Meddelad i
Göteborg

Mål nr
7561-13 E
Enhet 2:1

SÖKANDE

Hansa Salz GmbH (HRB 11940HL)
Box 53142
400 15 Göteborg

MOTPART

Park- och naturnämnden i Göteborgs Stad
Box 177
401 22 Göteborg

Ombud: Advokat Roland Adrell och jur. kand. Johan Lidén
Gärde Wesslau Advokatbyrå AB
Kungstorget 2
411 17 Göteborg

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

KONKURRENSVERKET	
2013-09-30	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

DOMSLUT

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

Dok.Id 223991

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 53197	Sten Sturegatan 14	031 - 732 70 00	031 - 711 78 59	måndag - fredag
400 15 Göteborg		E-post: forvaltningsrattenigoteborg@dom.se		08:00-16:00

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG
Avdelning 2

DOM

Sida 2
7561-13 E

BAKGRUND

Park- och naturnämnden i Göteborgs stad (kommunen) genomför en ramavtalsupphandling av vintervägsalt genom ett öppet förfarande, dnr 0428/13. Av tilldelningsbeslut från den 27 juni 2013 framgår bl.a. att kontraktet har tilldelats Aktiebolaget Hanson & Möhring (Hanson & Möhring), att NCC Roads AB:s (NCC Roads) anbud vid utvärderingen hamnade på andra plats och att Hansa Salz GmbH (Hansa) har bedömts inte uppfylla de obligatoriska kraven för att gå vidare till utvärderingen.

YRKANDEN M.M.

Hansa ansöker om överprövning och yrkar i första hand att upphandlingen ska göras om och i andra hand att Hansa ska tilldelas kontraktet. Hansa anför i huvudsak följande.

Kommunen har brutit mot LOU, vilket har medfört att Hansa har lidit skada eller kan komma att lida skada. Hansa har lidit skada direkt och genom att dotterbolaget Scandsalt AB (Scandsalt) inte har tilldelats kontraktet. Scandsalts anbud har kvalificerats av kommunen och uppfyller samtliga krav.

Hanson & Möhring missbrukar sin dominerande ställning på marknaden genom att använda sig av diskriminering och underprissättning för att slå ut svagare konkurrenter och för att förhindra nyetablering. Det bolagets pris ligger 13 kr per ton under föregående års ramavtalspris med Scandsalt och anbudet ligger mer än 60 kr per ton under kostnaderna för Hanson & Möhring. Hanson & Möhring ingår i en kartell, i form av prissamarbete, marknadsdelning och produktionsbegränsningar. Detta är allvarligt och skadligt för konkurrensen, samhällsekonomin och konsumenterna.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2

DOM

Sida 3
7561-13 E

NCC Roads uppfyller inte kravet på produkt och kornkurva och missbrukar sin dominerande ställning genom underprissättning. Anbudet ligger mer än 80 kr per ton under kostnaderna för NCC Roads.

Kommunens skalkrav är för långtgående och oproportionerliga i förhållande till vad som ska upphandlas. Kraven i förfrågningsunderlaget står inte i proportion till upphandlingens storlek och värde samt är inte relevanta för föremålet för kontraktet. Vintervägsalt, dvs. natriumklorid, för vinterväghållning är en produkt som generellt följer en norm som har satts upp av Trafikverket och som gäller för samtliga statliga vägar i Sverige. I Europa finns gällande standard. Med avvikelse från gällande standard uppställer kommunen ett skalkrav avseende natriumklorid 98 procent, istället för gällande 97 procent enligt statlig norm, och en kornkurva som i sin helhet avviker från gällande norm. Även fukthalten är i strid med gällande norm och dessutom helt felaktigt/irrelevant utformad. Vidare ska saltet vara stensalt, vilket också är i strid med gällande norm. Kornkurvan är uppställd enligt en enskild producents produkter, vilket är konkurrensbegränsande. Det är även konkurrensbegränsande att kräva stensalt, eftersom andra typer av salter fungerar lika bra, t.ex. havssalt eller vacuumsalt. Livsmedelskvalitet på salt är 97 procent natriumklorid, att kräva 98 procent är konkurrensbegränsande och strider mot norm. Dessa skalkrav är för långtgående och proportionalitet har inte iakttagits. Detta bryter även mot principerna om likabehandling och icke-diskriminering.

Scandsalt har varit ramavtalsleverantör till kommunen under de senaste två åren. Det är ett för långtgående och oproportionerligt krav att bolaget ska behöva inge något ytterligare bevis med hänvisning till punkten 5.11 och 11 kap. 12 § LOU. Uppgifterna är kända för kommunen.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2**DOM**Sida 4
7561-13 E

Vidare är kravet att bifoga en ansvarsförsäkring redan vid tidpunkten för anbudsinslämnande för långtgående, oproportionerligt och saknar relevans. Det normala är att man kan kräva att leverantören ska ha en gällande försäkring under kontraktstiden och inte före. Även kravet på att redovisa ägarförhållanden är för långtgående och skadar anbudsgivare på en marknad som saknar konkurrens. Kravet på att redovisa minst tre referenser med leverans om minst 1 000 ton senaste året är ett alltför långtgående krav. Ett krav om att personal på företaget ska ha denna erfarenhet har samma effekt. Detta fastslogs i Kammarrätten i Göteborgs dom i september 2008 i mål nr 1227-08. Här hänvisas också till Konkurrensverkets PM den 14 januari 2009, dnr 385/2008. Kommunen saknar tillräcklig kunskap om den aktuella marknaden och har därför ställt alltför långtgående och felaktiga krav, som dessutom är diskriminerande.

Kommunen anser att bolagets ansökan ska avslås och anför i huvudsak följande. Hansas anbud diskvalificerades p.g.a. att bolaget dels till anbudet inte fogat bevis om ansvarsförsäkring enligt punkt 5.7 i förfrågningsunderlaget, dels åberopat annat företags kapacitet till styrkande av uppfyllandet av vissa krav i upphandlingen utan att till anbudet foga ett sådant åtagande som har krävts enligt punkt 5.4 jämfört med 11 kap. 12 § LOU. De krav som bolagets anbud misslyckats med att uppfylla är båda förenliga med LOU.

Hansas påstående om att det skulle vara oproportionerligt att ställa krav på innehav och styrkande av ansvarsförsäkring bestrids. Det är sedvanligt för aktörer inom snart sagt alla förekommande branscher att inneha en ansvarsförsäkring i sin verksamhet. En ansvarsförsäkring syftar bl.a. till att täcka fall av utomobligatorisk skadeståndsskyldighet för person- eller sakskada och ingår i regel som en del i en normal företagsförsäkring. Kontraktsvärdet för den aktuella upphandlingen är cirka 3,8 miljoner kr per år, om utgångspunkt tas i den i förfrågningsunderlaget angivna volymupp-

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2**DOM**

skattningen om 7 000 ton per säsong och vinnande anbudsgivares offererade pris om 548 kr per ton. Fråga är således om ett kontrakt av stor ekonomisk betydelse för kommunen. Vinterväghållningen är vidare en strategiskt viktig uppgift, givet det allmänintresse som är förbundet med att säkerställa en väl fungerande infrastruktur vintertid. Mot ovanstående bakgrund står det klart att det inte är oproportionerligt att uppställa krav om innehav av ansvarsförsäkring i upphandlingen. Inte heller utgör LOU hinder mot att kräva att en anbudsgivare kan styrka sitt innehav av en ansvarsförsäkring redan vid tidpunkten för anbudsinlämnande.

Hansa har ostridigt åberopat Scandsalts kapacitet för att uppfylla bl.a. ställda krav på tidigare erfarenhet enligt punkt 5.4 i förfrågningsunderlaget. Ostridigt är vidare att något sådant bevis som avses i punkt 5.11 och 11 kap. 12 § LOU inte har bifogats anbudet. Bolaget har inte påstått att det skulle stå i strid med LOU att inkräva sådant bevis redan i samband med anbudsinlämnande.

Av det ovan sagda följer att Hansas talan inte kan leda till rättsföljden att bolagets anbud rätteligen skulle ha befunnits kvalificerat för anbudsutvärdering. Härmed har kommunen haft fog för att diskvalificera Hansas anbud.

Hansas ifrågasättande av upphandlingen, och härvid framställda yrkanden att upphandlingen ska göras om alternativt att bolaget ska tilldelas kontrakt i upphandlingen, har föranlett kommunen att närmare kontrollera bolagets anbud mot uteslutningsgrunderna enligt 10 kap. 2 § LOU. Härvid har konstaterats att Karl Christian Höglund, som såvitt kommunen förstår är ensam ställföreträdare för bolaget, är belagd med näringsförbud till och med den 23 juni 2015 enligt Hovrätten för Västra Sveriges dom den 13 april 2011 i mål nr B 3282-10. Eftersom Hansas enda ställföreträdare är belagd med näringsförbud i Sverige kan bolaget aldrig komma ifråga för

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2**DOM**Sida 6
7561-13 E

kontraktstilldelning i upphandlingen. Det kan på goda grunder antas att bolagets åtgärd att tillhandahålla vägsalt till kommunen kan innebära att Karl Christian Höglund bedriver näringsverksamhet i Sverige i strid med meddelat näringsförbud. Härmed skulle alltså föreligga legala hinder för Hansa att uppträda som leverantör i förhållande till kommunen. Vidare innebär näringsförbudet att uteslutningsgrunden enligt 10 kap. 2 § första stycket första punkten LOU är tillämplig. Av förfrågningsunderlaget framgår tydligt att kommunen inte ämnat kontraktera en leverantör på vilken uteslutningsgrunderna enligt 10 kap. 1-2 §§ LOU är tillämpliga, se bl.a. punkterna 5.1, 5.9 och 5.10. Inträder uteslutningsgrund under avtalstiden utgör detta vidare explicit hävningsgrund avseende det efterföljande kontraktet. Vidare utgör den bakomliggande brottslighet som föranledde näringsförbudet sådana brott avseende yrkesutövningen som även utgör grund för uteslutning från upphandlingen enligt 10 kap. 2 § första stycket tredje punkten LOU.

Enligt kommunens uppfattning innebär LOU:s skaderekvisit enligt 16 kap. 6 § LOU, i en situation då sökandens anbud rätteligen blivit förkastat, följande. Invändningar mot andra anbudsgivares anbud kan endast leda till ingripande enligt LOU om sökanden påstår att samtliga andra anbudsgivares anbud rätteligen ska förkastas, dvs. inga kvalificerade anbud kvarstår. Invändningar mot förfrågningsunderlagets utformning, vad avser andra krav än de som lett till anbudets förkastande, kan inte ensamt leda till ingripande enligt LOU.

Hansa har i målet inte påstått att samtliga anbudsgivares anbud rätteligen ska diskvalificeras. Ett sådant påstående är en förutsättning för att bolaget ska kunna anses lida risk för skada på grund av eventuella felaktigheter hänförliga till kommunens bedömning av andra anbud. Hansa synes vidare göra gällande att kommunen har haft en skyldighet att utesluta den vinnande anbudsgivaren p.g.a. att detta företag har lagt ett orimligt lågt an-

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG
Avdelning 2

DOM

Sida 7
7561-13 E

budspris. I denna del är tillräckligt att konstatera att en upphandlande myndighet inte i något fall är skyldig att utesluta en anbudsgivare från en upphandling på denna grund. LOU föreskriver i detta avseende en möjlighet, men inte en skyldighet, se 12 kap. 3 § LOU. Att utvärdera Hansa & Möhrings anbud har således inte inneburit någon överträdelse av LOU. Hansa har i allmänna ordalag anfört att vinnande anbudsgivare skulle ingå i en kartell, och att skäl för uteslutning skulle föreligga på denna grund. Bolagets påståenden i denna del kan inte utgöra grund för ingripande enligt LOU med mindre än att de också stöds av någon form av bevisning.

De krav vars bristande uppfyllande föranledde diskvalificering av bolagets anbud är förenliga med LOU. Hansa har dock även i andra avseenden riktat invändningar mot förfrågningsunderlagets innehåll. Detta gäller bl.a. med avseende på krav som uppställts i förhållande till själva kontraktsföremålet, vintervägsaltet. Det kan konstateras att Hansa inte har blivit diskvalificerat på grund av bristande uppfyllelse av krav hänförliga till vintervägsaltet, utan av helt andra skäl. Bolaget skulle ha blivit diskvalificerat i upphandlingen även för det fall kraven avseende vintervägsaltet i något avseende hade varit annorlunda. Därmed uppfyller Hansa, när det gäller invändningar mot kraven avseende vintervägsaltet som sådant, inte det skaderekvisit som utgör en förutsättning för att kunna begära ingripande enligt LOU. Det finns därför inte skäl att pröva de invändningar som framställts avseende vintervägsaltets egenskaper. Kommunen har i alla avseenden genomfört upphandlingen i enlighet med upprättat förfrågningsunderlag och de grundläggande upphandlingsprinciperna.

Hansa anför därefter bl.a. följande. Hansa är ett tyskt bolag med säte i Lübeck och bedriver näringsverksamhet i Tyskland. Karl Christian Höglund företräder bolaget i detta ärende genom att lämna anbud och sälja salt till Sverige. Han bedriver härigenom inte någon näringsverksamhet i Sverige. Det föreligger inte några legala hinder för bolaget att, med en av

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2

DOM

Sida 8
7561-13 E

ställföreträdarna, uppträda som leverantör i förhållande till kommunen i Sverige. Vidare är Hansa inte underkastad näringsförbud och uteslutningsgrunderna enligt 10 kap. 1-2 §§ LOU är därmed inte tillämpliga. Kommunens påstående därom är direkt felaktigt och saknar grund. Vidare tillbakavisas påståenden om att bakomliggande brottslighet skulle utgöra brott avseende yrkesutövningen och grund för uteslutning som helt grundlösa och falska. Karl Christian Höglund är inte belagd med näringsförbud i Sverige. Högsta domstolen har inhiberat hela skattedomen och näringsförbudet.

Mindre företag och utländska bolag missgynnas i denna upphandling. Inom det aktuella området är det en hög marknadskoncentration med ett begränsat antal företag som svarar för en stor eller dominerande del av det totala utbudet på marknaden. Genom att öka förutsättningarna för fler företag att delta i upphandlingar minskar risken för att någon leverantör sätter konkurrensen ur spel, t.ex. genom samverkan eller kartellbildning i strid med konkurrensreglerna.

Kommunen tillägger därefter bl.a. följande. Det är endast omständigheterna vid tidpunkten för tilldelningsbeslutet som kan tillmätas betydelse vid anbudsprövningen. Högsta domstolens förordnande om inhibition meddelades den 19 juli 2013, varför näringsförbud för Karl Christian Höglund förelåg vid tidpunkten för anbudsprövning och tilldelningsbeslut.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser

Av 16 kap. 6 § LOU framgår att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i LOU och detta medfört att leverantören lidit eller kan

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG
Avdelning 2

DOM

Sida 9
7561-13 E

komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingen ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Enligt 11 kap. 12 § LOU får en leverantör får vid behov och när det gäller ett visst kontrakt åberopa andra företags ekonomiska, tekniska och yrkesmässiga kapacitet. Leverantören ska genom att tillhandahålla ett åtagande från företagen i fråga eller på annat sätt visa att leverantören kommer att förfoga över nödvändiga resurser när kontraktet ska fullgöras.

Enligt 12 kap. 3 § första stycket LOU får en upphandlande myndighet förkasta ett anbud om den finner att priset är onormalt lågt. Anbudet får dock förkastas först sedan myndigheten skriftligen begärt en förklaring till det låga anbudet och inte fått ett tillfredsställande svar.

Utredningen

I förfrågningsunderlaget anges i punkten 5.4 *Referenser och erfarenhet*, bilaga 3 följande.

Krav: Anbudsgivaren skall ha en tillräcklig teknisk och yrkesmässig kapacitet och förmåga för att kunna fullgöra ramavtalet.

Bevis: Anbudsgivaren skall ange minst tre (3) referensuppdrag levererade enligt avtal (för tre olika beställare med olika organisationsnummer) avseende likartade uppdrag, med en leveransvolym om minst 1 000 ton/vinterperiod, som utförts under de tre senaste åren (vintern 2010/11, 2011/12 eller 2012/13).

Av svarsbilagan framgår vilka uppgifter i övrigt som skall anges för respektive referensuppdrag. Beställaren kan komma att kontakta referenterna för verifiering av anbudsgivarens lämnade uppgifter.

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG
Avdelning 2

DOM

Sida 10
7561-13 E

I punkten 5.7 *Ansvarsförsäkring* anges följande.

Krav: Anbudsgivaren skall ha och under hela avtalstiden vidmakthålla en ansvarsförsäkring av erforderlig omfattning för sin verksamhet.

Bevis: Anbudsgivare skall till anbudet bifoga ett intyg från försäkringsgivare eller motsvarande som styrker innehavet av ansvarsförsäkring.

I punkten 5.9 *Ägarförhållanden m.m.* anges bl.a. följande.

Krav: Anbudsgivare skall redovisa ägarförhållanden och företrädaruppgifter för det bolag eller motsvarande som kommer att fullgöra ramavtalet. *Kravet och nedanstående bevis gäller dock inte anbudsgivare som är ett publikt aktiebolag som är noterat på en aktiemarknadsplats.*

Bevis (ej aktiebolag): Anbudsgivare som *inte är aktiebolag* skall lämna en beskrivning över de eventuella fysiska eller juridiska personer som

- a) rättsligt eller faktiskt utövar ett inflytande över anbudsgivaren, eller
 - b) själva eller i förening med annan äger rätt att teckna anbudsgivarens firma.
- Beskrivningen skall innehålla personnamn/företagsnamn och personnummer/organisationsnummer för berörda eventuella fysiska och juridiska personer.

I punkten 5.11 *Åberopande av annans kapacitet* anges bl.a. följande.

Om anbudsgivaren åberopar någon annans kapacitet för att uppfylla ett eller flera av de krav som uppställts i upphandlingen, ska detta uttryckligen framgå av anbudet. Anbudsgivaren skall då också till anbudet bifoga ett sådant åtagande från företaget i fråga som avses i 11 kap. 12 § LOU.

Förvaltningsrättens bedömning

Förvaltningsrättens prövning utgör en kontroll av om det finns skäl att ingripa mot upphandlingen på grund av att den upphandlande myndigheten har brutit mot principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i lagen. Förvaltningsrätten ska beakta endast de grunder som sökanden har framfört i målet (Högsta förvaltningsdomstolens avgörande RÅ 2009 ref. 69).

Av tilldelningsbeslutets protokoll framgår att Hansas anbud inte har gått vidare till utvärderingen p.g.a. att anbudet inte har bedömts uppfylla de obligatoriska kraven i punkterna 5.7 och 5.11, vilka avser krav på ansvarsförsäkring respektive krav på bifogat åtagande vid åberopande av annans kapacitet. Vad gäller kravet i punkten 5.6 avseende tillräcklig ekonomisk

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2

DOM

Sida 11
7561-13 E

kapacitet framgår att kommunen har avstått från att genomföra en fullständig kontroll av kravet med hänsyn till att anbudet inte uppfyller samtliga övriga obligatoriska krav.

Hansa anför att kravet i punkten 5.7 på att bifoga en ansvarsförsäkring redan i samband med anbudsinlämnandet är för långtgående, oproportionerligt och saknar relevans. Hansa gör vidare gällande att kravet i punkten 5.11 är för långtgående och oproportionerligt eftersom bolagets dotterbolag, Scandsalt, har varit ramavtalsleverantör till kommunen under de senaste två åren, och att uppgifterna därmed är kända för kommunen.

Av proportionalitetsprincipen följer att upphandlande myndighet inte får ställa större krav på leverantören än vad som är nödvändigt och ändamålsenligt i den enskilda upphandlingen. Kraven ska således ha ett naturligt samband med och stå i proportion till det behov som ska täckas. Kommunen anför bl.a. att kontraktet är av stor ekonomisk betydelse för kommunen och att vinterväghållningen är en strategiskt viktig uppgift. Kravet på innehav av en ansvarsförsäkring syftar enligt kommunen bl.a. till att täcka fall av utomobligatorisk skadeståndsskyldighet för person- eller sakskada. Ett krav på innehav av en ansvarsförsäkring av erforderlig omfattning har ett naturligt samband med det behov som ska täckas. Det är rimligt och relevant i förhållande till dess syfte och står i proportion till det som ska tillhandahållas. Kravet på att en kopia av ansvarsförsäkringen ska bifogas anbudet får vidare anses vara ett lämpligt sätt att visa att man uppfyller detta legitima syfte. Att man ska visa att man innehar en ansvarsförsäkring redan när man lämnar sitt anbud är inte för långtgående eller oproportionerligt. Kravet i punkt 5.7 är sammanfattningsvis inte för långtgående och strider inte heller annars mot proportionalitetsprincipen utifrån de av Hansa åberopade omständigheterna. Det saknas därmed skäl för ingripande mot upphandlingen på denna grund.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2**DOM**Sida 12
7561-13 E

Vad gäller kravet i punkten 5.11 på att det vid återopande av annans kapacitet ska bifogas ett sådant åtagande som avses i 11 kap. 12 § LOU kan konstateras att kravet är i enlighet med det legala krav som ställs i 11 kap. 12 § LOU. Kravet är därmed rimligt och relevant samt inte för långtgående eller oproportionerligt. Att frångå ett skallkrav med hänsyn till tidigare kännedom om en anbudsgivare innebär att andra anbudsgivare som inte tidigare haft kontakt med eller samarbetat med kommunen inte behandlas lika som den kända anbudsgivaren. För att likabehandling ska uppnås får vid bedömningen av anbudet därför beaktas endast vad som faktiskt framgår av anbudet och således inte eventuell tidigare kännedom, som kommunen kan ha om anbudsgivaren. Kravet i punkten 5.11 är därför inte heller oproportionerligt i förhållande till att kommunen tidigare har haft kontrakt med Hansas dotterbolag. Ingripande ska därför inte göras heller på denna grund utifrån de omständigheter som Hansa hänvisar till.

Hansa har till sitt anbud inte bifogat någon ansvarsförsäkring och återopar i sitt anbud ett annat företags kapacitet för att styrka att vissa krav i upphandlingen är uppfyllda. Hansa skulle därmed ha fogat ett åtagande från det andra företaget i enlighet med skallkravet i punkten 5.11, men har inte gjort det. Kommunen har därför haft fog för sin bedömning att bolagets anbud inte uppfyller de obligatoriska kraven i punkterna 5.7 och 5.11, varför kommunen haft grund för att inte låta bolagets anbud gå vidare till utvärderingen. Skäl för ingripande enligt LOU i denna del saknas därför. Vid denna bedömning saknas det skäl att pröva om det föreligger ytterligare grunder för kommunen som också innebär att Hansas anbud rätteligen inte gått vidare till utvärderingen.

Hansa anför även att det bolag som lämnat det vinnande anbudet, Hanson & Möhring, missbrukar sin dominerande ställning genom att använda sig av diskriminering och underprissättning för att slå ut svagare konkurrenter och för att förhindra nyetablering samt att bolaget ingår i en kartell i form

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG
Avdelning 2

DOM

Sida 13
7561-13 E

av prissamarbete, marknadsdelning och produktionsbegränsningar. Hansa gör även gällande att det bolag vars anbud hamnat på en andra plats vid utvärderingen, NCC Roads, inte uppfyller kravet på produkt och komkurva och missbrukar sin dominerande ställning genom underprissättning.

Vad gäller Hansas påståenden om underprissättning kan konstateras att en upphandlande myndighet enligt 12 kap. 3 § LOU under vissa förutsättningar får förkasta ett anbud om den finner att priset är onormalt lågt.

Någon skyldighet att förkasta ett sådant anbud föreligger emellertid inte.

Vad Hansa anför rörande underprissättning föranleder därför inte något ingripande enligt LOU. Hansas påståenden gällande att Hanson & Möhring skulle ingå i en kartell i form av prissamarbete, marknadsdelning och produktionsbegränsningar samt att NCC Roads anbud inte uppfyller kravet på produkt och komkurva är allmänt hållna och stöds inte av någon bevisning. Dessa påståenden utgör därför i sig inte tillräcklig grund för ett ingripande mot upphandlingen.

Hansa gör vidare gällande att förfrågningsunderlagets krav i punkten 4.4, vad gäller kraven på den produkt som ska upphandlas, är oproportionerliga och strider mot principerna om likabehandling och icke-diskriminering. Hansa anför också att kravet i punkten 5.9 på att en beskrivning avseende ägarförhållandena ska bifogas anbudet samt kravet på referensuppdrag i punkt 5.4 är oproportionerliga.

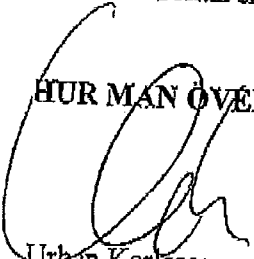
För att ett ingripande enligt LOU ska komma ifråga krävs dels att sökanden kan visa att upphandlande myndighet agerat på ett sätt som inte är förenligt med den upphandlingsrättsliga regleringen, dels att sökanden till följd av detta agerande lidit eller kan komma att lida skada. Av tilldelningsbeslutets protokoll kan utläsas att Hansas anbud har bedömts uppfylla kraven i punkterna 4.4, 5.9 och 5.4. Oavsett om kraven i de punkterna skulle strida mot LOU finns det grund för uteslutning av Hansas anbud eftersom det inte uppfyller de obligatoriska kraven i punkterna 5.7 och 5.11, varför

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2**DOM**Sida 14
7561-13 E

Hansa inte lidit eller kan komma att lida skada p.g.a. utformningen av kraven i de nyss nämnda punkterna. Skäl saknas därför för ett ingripande mot upphandlingen utifrån de av Hansa åberopade grunderna i denna del.

Sammanfattningsvis har Hansa utifrån de omständigheter som bolaget grundar sin talan på inte visat att kommunen har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i Lagen och att detta inneburit att Hansa lidit eller kan komma att lida skada. Hansas ansökan ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1B LOU)

Urban Karlsson

Rådman

Föredragande i målet har varit föredraganden Helen Ljungbeck.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Göteborg.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer

till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.